

יוצרים משחקים-

איך להכין משחקים לגיל הרך ומה
תרומתם להתפתחות הילד?

חופשת הקורונה

שירן עדי

עובדת סוציאלית קלינית MSW ומדריכת הורים

Shiran.adi.msw@gmail.com

052-8507728

יוצרים משחקים- סדנאות הורים להכנת משחקי ילדים

1. מפגש בנושא לימוד צבעים וצורות

קיימים 3 שלבים בלמידת נושא כגון צבעים או צורות:

1. שלב המיון- גיל שנה וחצי: נלמד את הילד למיין חפצים לפי צבע משותף. נדגים לילד איך לעשות זאת. אין ציפייה שהילד ייתן את שם הצבע/ הצורה, אלא רק יזהה לפי דוגמא. יש חשיבות שההורה עצמו יגיד מה שם הצבע/ הצורה.

ניתן לתרגל ידע זה על ידי התנסות יומיומית כגון- חשיפה למזון- "הנה מלפפון ירוק", "הנה בונה צהוב".....

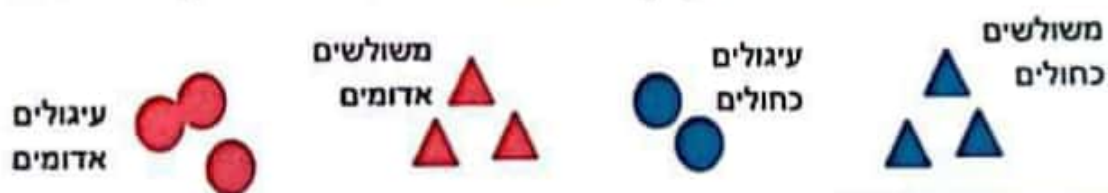
2. שלב המיון ללא הדגמה- גיל שנתיים וקצת: הילד ימין לבד את החפצים לפי מכנה משותף. לא נבלבל אותו עם מידע משני תחומים ("תביא לי רבוע אדום"), אלא נבקש בקשה אחת- "תביא לי את כל הריבועים", "תביא לי את כל האדומים".

בשלב זה יש צפייה שילד ידע לזהות לבד מה זה "אדום", "כחול", "צהוב", "ריבוע", "עיגול".
עדיין בשלב זה הילד לא יודע לשיים לבד את מה שנתבקש, אלא השיום נעשה בעזרת המבוגר.

ניתן לתרגל ידע זה על ידי התנסות יומיומית כגון- "תביא לי את המלפפון הירוק", "תביא לי את הכדור האדום".....

3. שלב השיום- גיל 3: הילד יודע להגיד לבד מילים כגון "עיגול", "אדום" ועוד, ללא עזרת מבוגר. כמו כן הילד יודע למיין לפי שני תחומים ביחד- צורה וצבע. למשל- את כל העיגולים והמשולשים.

ניתן לתרגל ידע זה על ידי התנסות יומיומית כגון- קיפול כביסה- גרביים לבנים של אמא, גרביים לבנים של התינוק.....

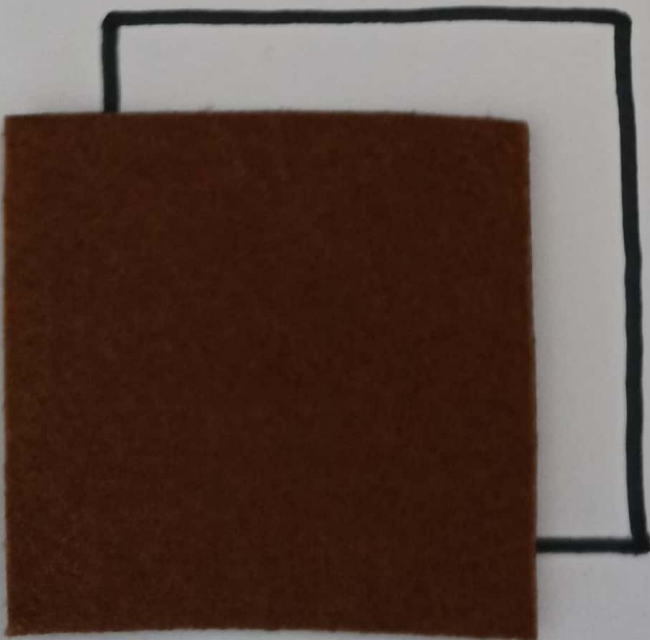
ידע שצריך ללמד את הילד עד גיל 3:

צורות: משולש, ריבוע/ מרובע ועיגול. צבעים: כחול, צהוב, אדום, לבן.

ערבוב צבעים-

עבודה עם צבעים כגון גועש, צבעי ידיים ועוד, מאפשרת ערבוב של צבעים- לימוד מה קורה כשמחברים צבע עם צבע וגם עבודה על התחום הסנסורי- תחושת. עבודה על תחושות הידיים עם צבעים, מגע באוכל ועוד, חשובה מאוד מגיל שנה ואלך. בגיל זה נרצה להעביר את הילד מעיסוק סביב חלל הפה, לעיסוק סביב הידיים.

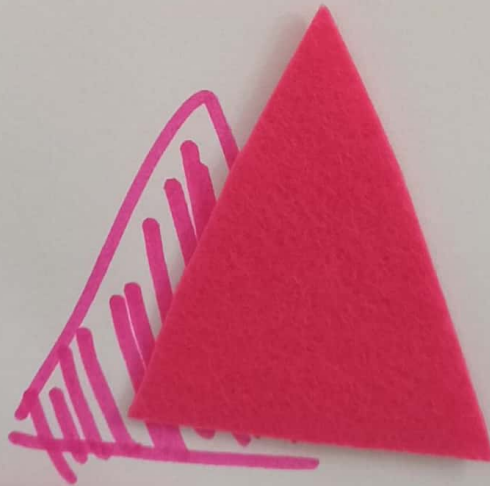
1. התאמת צורות

2. התאמה
לצבע

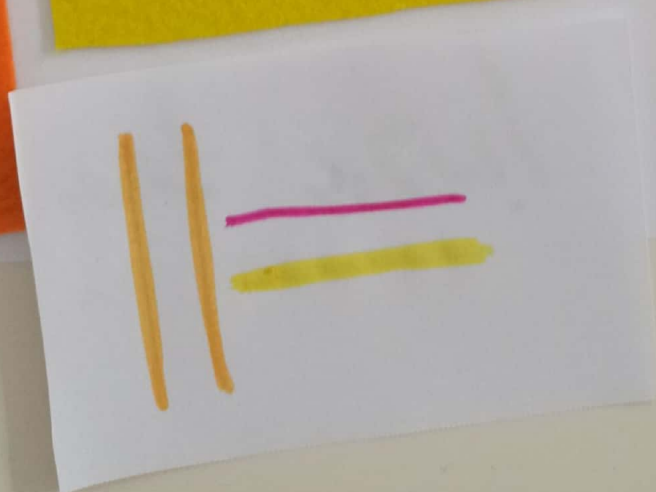
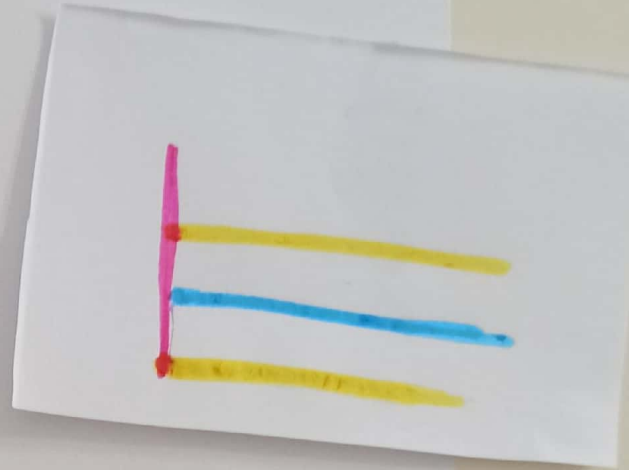
3. התאמת
צורה +
צבע

משהו זיכרון

הכנת כרטיסיות משחק

יוצרים משחקים-

סדנאות הורים להכנת משחקי ילדים

2. הכנת משחק סימבולי- בובת גרב ובובת עיניים

סביבות גיל שנה וחצי הפעוט מתחיל לשחק במשחק דמיוני- סימבולי. סביב גיל שנה וקצת, נרצה שהוא ילמד ליישם פעולות בסיסיות מהיומיום על בובות צעצוע. למשל- האכלת בובה, השכבתה לישון ועוד. מדובר במשחק הסימבולי הראשוני. בדרך זו הילד מעתיק חוויות שחווה ומשליך אותן על הבובה. בשלב מתקדם יותר, סביב גיל שנתיים וחצי המשחק הופך דרמטי יותר וכולל מעבר בין מספר פעולות עם הבובה. "הנה אני מאכיל את הבובה.....עכשיו היא רעבה ולכן אכין לה ארוחה.....".

העבודה עם בובות חשובה מאוד להתפתחות הרגשית והחברתית של הילד. מלבד השלכה של דחפים וצרכים מעולמו הפנימי על הבובה, הבובה עוזרת לפתח יכולות רבות כגון: אמפתיה, מתן עזרה לאחר, הבעת רגשות ועוד. ככל שהילד יפתח דמיון רב יותר במהלך המשחק, כך יוכל לקבל כלים טובים יותר להתמודדות עם קשיים בחייו.

הכנת בובה לבד או הפעלה של חפץ "כאילו" הוא בובה (האנשה) מאפשרת לילד להבין שבחיים יש מגוון רחב של אפשרויות, כאשר ניתן להשתמש במשהו אחד כמשהו אחר. בדרך זו אנו מלמדים את הילד יצירתיות בפתרון בעיות. כמו כן כלי זה עוזר ליצירת שיתוף פעולה בקרב הילדים. למשל- מברשת השיניים תבכה ותגיד לילד שהיא רוצה שיצחצחו בה. בדרך יצירתית זו הילד ירצה לשתף פעולה ולצחצח שיניים יותר מהר מאשר להיכנס איתו למאבק של הסברים והרצאות על חשיבות צחצוח השיניים. מברשת השיניים יכולה גם להיות "מברשת צבע", "מסרק לבובה" ועוד.

הכנת בובת כף יד ובובות אצבע-

עד גיל 3 ניתן להשתמש בבובות אצבע וכף יד על מנת לשיר שירים וללמד ידע את הילדים. בגיל מאורח יותר- 4-5, או כשהילד מספיק וורבלי, ניתן גם לנהל דו שיח דרך השימוש בבובה.

בובות מסוג זה עובדות על השלכה של רגשות אישיים שלנו על הבובה ויצירת הזדהות עם הבובה שחווה בעצמה דברים. ניתן להפעיל את הבובה גם על ידי ההורה וגם על ידי הילד ודרך השירה בבובה לספר על חוויות היומיום. מומלץ להשתמש בבובה בטקס קבוע במהלך היום- לפני השינה במהלך מקלחת ועוד. בדרך זו נתרגל עם הילד שיתוף במחשבות, אירועים, רגשות, חלומות ועוד. ככל שנתרגל עם הבובה את השיח סביב אלו, כך גם הילד בעצמו ידע לשתף את ההורה בדבריו.

שימוש בבובה הוא כלי מצוין גם להכנה של הילד לקראת אתגרים, קשיים ואירועים שונים. למשל נעזר בבובה כדי לדבר על רגשות לא נעימים כמו פחד, עצב ועוד. ניתן לדבר דרך הבובה גם על סיטואציות ושינויים שמתרחשים כגון מעבר דירה, לידת אח ועוד.

דוגמא: הבובה מספרת שהיא קצת עצובה, הילד וההורה ישתפו מה גורם להם להיות עצובים ויחשבו על הצעות שונות שיינתנו לבובה איך להתעודד ולשמוח.

שירן עדי
עובדת סוציאלית קלינית
ומדריכת הורים

פיקין

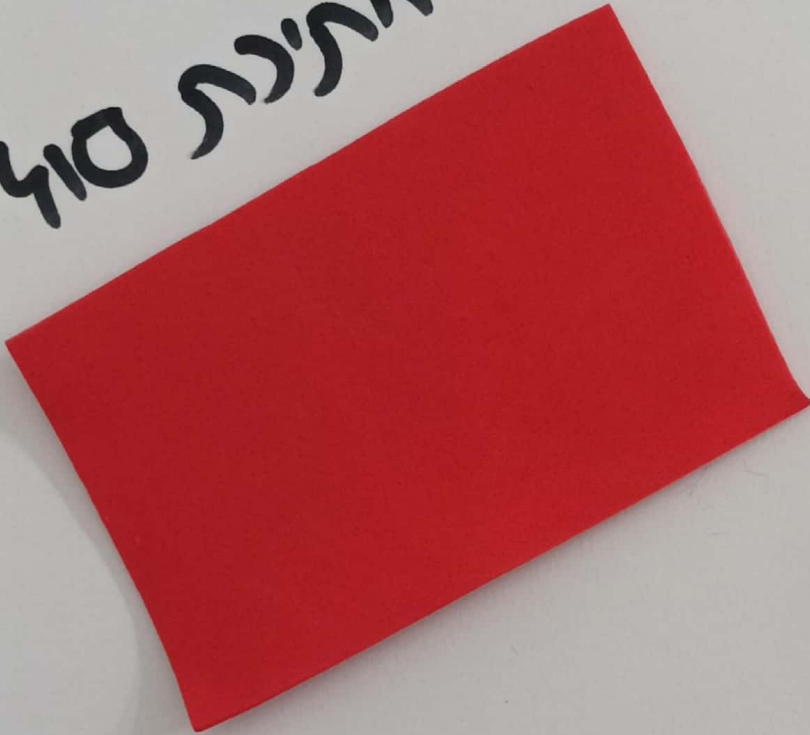

דבק

עיניים זאת

חתונת סוף

מנקה
מקטאות

הכנת בובת עיניים

יוצרים משחקים-

סדנאות הורים להכנת משחקי ילדים

3. הכנת משחקי יצירה

משחקי יצירה יכולים להיות ממגוון חומרים, כגון משחק בבצק, חול, גואש ובוועות סבון. למשחקים אלו יש מגוון השפעות חיוביות על התפתחות הילד:

- חיזוק המוטוריקה העדינה וחוש המישוש- התחום הסנסו מוטורי-
המגע בחומרים שונים מסייע בפיתוח יכולות מוטוריות מגוונות, חיזוק התנועות והשרירים. המגע בחומרים מאפשר לילד לקבל ידע נרחב על מרקמים, ריחות, צלילים ומפתח את החושים שלו. דרך המגע בחומר, הילד לומד להכיר מה זה רך, קשה, קוצני, קר, חמים ועוד. כמו כן המגע במרקמים מחזק את תפיסת הצבט שמאפשרת אחזקת צבע ובהמשך גם עיפרון ועט לכתיבה.
- שליטה על כעסים ועידון רגשות שליליים-
כאשר הילד תזזיתי, תוסס ולעיתים גם כועס, המגע בחומרים השונים מאפשר הוצאת אגרסיות בצורה מקובלת, מעודנת ומבוקרת. בדרך זו הילד לומד גם להרגיע את רגשותיו.
- חיזוק יכולות ריכוז ולמידה-
מגע של הילד במגוון חומרים, מאפשר עבודה על יכולות הריכוז וכן לשפר את יכולות הלמידה. הילד לומד צורות, גדלים ועוד דרך השימוש בחומר. משחק בחול למשל מאפשר מגוון פעילויות- בנייה של מגדלים, חיתוך, הכנת עוגיות, תעלות ועוד. הפעלות אלו מאפשרות להאריך את זמן המשחק של הילד וכן להרחיב את המשחק.
- חיזוק יכולות הדמיון והיצירתיות-
המשחק בחומרים השונים מאפשר התנסות במגוון הפעלות כפי שאלו צוינו קודם. בדרך זו הילד מפתח יכולות של דמיון- פעם החול הופך להיות עוגיות, פעם ארמון ועוד. כמו כן היצירתיות של הילד חשובה מאוד להתפתחותו מאחר והוא זקוק לה על מנת לפתור בעיות בעתיד.
- מגע בחומרים מקל על תהליך הגמילה מחיתולים-
ילד שמתנסה בחומרים, יעבור את שלב הגמילה מחיתולים בצורה טובה יותר. סביבות גיל שנתיים, הצואה נתפסת על ידי הילד כגורם מרתיע, מאיים ומלכלך וחשיפה לחומרים שונים עוזרת לו להבין שזה בסדר לגעת בחומר, לגעת בצואה דרך הנייר, לראות ולהכיר את צורתו.

מתי לחשוף את הילד לחומרים?

סביב גיל כמה חודשים, כאשר התינוק נחשף למאכלים שונים בשלב המעבר למוצקים, הוא מתנסה גם בהיכרות עם מרקמים שונים. לדוגמא, הוא מבין שהפירה שונה ממרקם האורז, הבננה המעוכה ועוד. חשוב בשלב זה לתת לילד לגעת באוכל ולהתנסות בהכנסתו לפה גם אם אינו מצליח בכך מבחינה מוטורית. בשלב זה מומלץ לחשוף את הילד גם למגוון מרקמים של חפצים. למשל- סקוץ' רך לעומת קשה, כדור מגומי לעומת כדור ספוג ועוד. ככל שהילד יתנסה במגע עם הרבה סוגי מרקמים וחומרים, כך הוא יפחית את העיסוק האוראלי סביב הפה ויתפנה לעיסוק עם הידיים, לחקירה, התנסות ופיתוח יכולות המשחק.

שירן עדי

עובדת סוציאלית קלינית
ומדריכת הורים

הכול אני יכול בזמן החופשי

סדנת הכנה לפעילויות בבית בגינה בזמן חופשי

בצק מלח

גלי בזק

בועות סבון עם כלי בית וקשים

דבק תוצרת בית

ערבוב צבעים בשקית ניילון

קצף גילוח לציור

באולינג מנייר טואלט

מסירות בקרח

חרוזים מעיסת נייר

הכנת בצק

שלוש כוסות קמח

רבע כוס שמן

רבע כוס מלח לימון

חצי כוס מלח

שלוש כוסות מים חמים

לערבב את החומרים היבשים להוסיף שמן ומלח בהדרגה

לבשל לשלוש עד חמש דקות על אש קטנה

לקרר ולהוסיף צבעי מאכל או גואש

נשמר כחודש במקרר

דבק תוצרת בית

כוס קמח עם חצי כוס מים

עיסת נייר

גליל נייר טואלט

רבע כוס דבק פלסטי

שלשת רבעי כוס דבק טפטמים: שעשוי משתי כפיות דבק טפטמים וכוס מים

חממים.

חול קינטי

כוס חול ים

כוס קורנפלור

שליש כוס סבון כביסה .

לערבב וליצור כל מיני דברים.

בועות סבון

רבע כוס נוזל כלים פארי

שלשת רבעי כוס מים ומעט קליצרון